

5 november 2017

'JEZUS ALLEEN'
n.a.v. 500 jaar Reformatie

Romeinen 1, vers 16-17:

Want ik schaam mij niet voor het Evangelie, want het is een kracht van God tot zaligheid (redding) voor een ieder die gelooft - eerst voor de Jood en ook voor de Griek – want de gerechtigheid van God wordt daarin (= in het Evangelie) bekend gemaakt uit geloof, tot geloof, zoals geschreven is: 'maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven'

Je hebt wel eens van die gesprekken die heel vloeiend verlopen, maar opeens zegt iemand: 'hoe kwamen wij hier ook al weer op?' Nou, dat kan. Vervelender is het als een docent voor de klas (of dominee) een heel verhaal houdt..., maar totaal niet bij zijn punt blijft en allemaal uitstapjes maakt in zijn verhaal..., waardoor je uiteindelijk hem moet vertellen: 'maar u zou toch iets uitleggen over...?' 'Oh ja!' Waarom noem ik dit voorbeeld? Nou, eigenlijk zou je de Reformatiebeweging van 500 jaar geleden hiermee kunnen vergelijken. Waarom zijn wij zo blij met de Reformatie, dat wij dat moment in de kerkgeschiedenis nu na 500 jaar nog gedenken en in onze kerk? Omdat de Reformatie ons weer bij de kern terug heeft gebracht, bij het punt waar het om gaat in ons geloof. Er was namelijk in al de eeuwen kerkgeschiedenis zoveel bijgekomen in de kerk..., zoveel 'uitstapjes' waren er gemaakt: de geestelijkheid bijvoorbeeld, de leiding van de kerk was veel te machtig geworden en had heel veel naar zich toegenomen: zij had zo ongeveer heel het geestelijke leven van haar gewone gemeenteleden in handen... en de uitleg van de Bijbel, die werd op den duur veel te veel gedomineerd door 'wat de traditie zegt' in plaats van dat er gewoon met elkaar werd gelezen wat er staat..., of neem de Mariaverering en de verering van andere heiligen, die je moesten beschermen en helpen in je leven..., maar ook middelen om je zondeschuld tegenover God af te kopen... Ik moet niet te gemakkelijk al deze dingen bij elkaar op een hoop vegen hoor..., de werkelijkheid ziet iets complexer in elkaar dan dat ik het nu zeg - er is ook wel vaak een karikatuur van de Rooms-katholieke kerk gemaakt, alsof ze met allemaal rare dingen bezig was – maar je zou kunnen zeggen: de Reformatiebeweging, Luther en zijn collega's hebben de kern van het geloof weer onder deze hele berg andere zaken vandaan gehaald en centraal gesteld. Hier gaat het om in de kerk! Hier gaat het om in de hele wereldgeschiedenis! Hier moet het om gaan in uw en mijn leven? Nou wat is dat dan? ... Dat wil ik met u delen...

Luther vond die kern van het geloof, die schitterende diamant die zo bedolven was geraakt, terug in het Bijbelgedeelte dat wij zojuist hebben gelezen: Romeinen 1 en in het bijzonder in de verzen 16 en 17. Ik ga die verzen eerst aan u uitleggen, want je moet wel een beetje meegenomen worden in die hele denkbeweging die Luther heeft gemaakt, anders blijven die woorden in de lucht hangen vrees ik... En vervolgens zal ik ook uw en mijn eigen leven met die woorden van Romeinen 1 proberen te verbinden.

De verzen 16 en 17 in het eerste hoofdstuk van de Romeinenbrief vormen een scharnierpunt in de brief van Paulus aan de Romeinen. In deze verzen vertelt hij wat hij in de rest van zijn brief verder zal gaan uitwerken. In vers 16 en 17 vertelt Paulus wat de kern is van het geloof.

Paulus schrijft: *'ik schaam mij niet voor het Evangelie'*. Nee, hij wil dit Evangelie juist heel graag met de Romeinen delen en verkondigen! Waarom? Nou, zegt Paulus: *dat Evangelie*

is een kracht van God tot redding! Dat Evangelie dat ik mag doorgeven, dat is zo krachtig! Het Griekse woord voor kracht, dat Paulus hier gebruikt is 'dynamis'. Het Evangelie is dynamis, het is – hoort u ons Nederlandse woord erin? – het is *dynamiet*. Het blaast alles in je leven op! Het heeft zo'n geweldige kracht: het kan heel je leven omver blazen..., het kan heel deze wereld op z'n kop zetten, ja dat zal het ook zeker doen!, zo is Paulus overtuigd.

Het Evangelie – die bijzondere geschiedenis van Jezus... in de eeuwen hiervoor al voorspeld door de profeten, zo zei Paulus aan het begin van zijn brief..., Jezus Die al in het Oude Testament was beloofd..., en Die is gekomen..., Die geboren is als Zoon van David, uit het geslacht van David..., Die gestorven is..., maar die ook is opgestaan uit de dood en de Zoon van God bleek te zijn..., dat Evangelie is *dynamiet!* Het zal deze wereld die zo op slot zit, die zo vast zich in zichzelf en in haar eigen problemen... en het wil ook jouw en mijn leven dat soms zo'n ondoordringbare bunker kan zijn..., het zal het zoals dynamiet openbreken..., ruimte maken..., totaal op zijn kop zetten. Ja, als andere middelen niet helpen om open te breken, om door te breken, als het muurvast blijft zitten en rotsen gewoon rotsen blijven..., dan moet er wel eens dynamiet aan te pas komen. Wel heel heftig..., maar dan ook vaak wel effectief. Het Evangelie is dynamiet dat de grootste rotsen in beweging kan brengen.

Nou, zo heeft Luther het aanvankelijk eigenlijk niet ervaren. Dat Evangelie van Jezus Christus was voor Luther – om even in het beeld te blijven – dat was eerder zelf zo'n rots, zo'n rots waar Luther tegenaan stond te bonken. Luther had alles al geprobeerd, met alle middelen die hij had..., maar er was geen millimeter beweging in te krijgen. Luther kon geen kant op met dat hele verhaal over God, dat Evangelie over Jezus... en werd er wanhopig van.

Wat was het probleem? ... Het was dat woordje 'gerechtigheid' in de Bijbel. Luther werd zo benauwd van dat woord. De Bijbel vertelt namelijk dat God een God van gerechtigheid is, een God van recht. Steeds weer lees je in het Oude Testament dat God gerechtigheid zal doen. En ook in het Nieuwe Testament gaat het steeds over gerechtigheid. 'Zoek eerst het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid'. Gods gerechtigheid: God zal recht doen op aarde. God zal de aarde op een dag naar recht oordelen. God zal het kwade straffen en de wereld zuiver maken. Daar spraken de profeten in het Oude Testament van. Dat was ook de boodschap van heel veel gelijkenissen van de Here Jezus, dat vergeten wij misschien wel eens. En ditzelfde ging ook Paulus overal vertellen. En dat riep bij Luther zoveel angst op... Hij lag wakker van die God Die gerechtigheid verlangde en die recht zou brengen, want – met woorden van Psalm 130 – *'zou Gij indachtig wezen al wat een mens misdeed, wie zou nog kunnen leven, in al zijn angst en leed?'*

De rechtvaardige zal uit het geloof leven, zeg Paulus. Ja prachtig, maar... hoe kan ik nu ooit rechtvaardig voor God worden? *Hoe kan God mij ooit als een rechtvaardige zien?*

Maar toen gingen Luthers ogen open... Nou dat was werkelijk dynamiet voor zijn geloof..., zijn geloof schudde op zijn grondvesten..., er vond zo'n explosie plaats..., alles wat bij Luther muurvast was komen te zitten, werd tot puin verguisd... en Luther zag op die kale vlakke tussen al dat puin *het kruis van de Here Jezus* staan. Dat was het! God is inderdaad een God Die gerechtigheid eist ... God zal dan ook op een dag deze wereld oordelen..., God zal rechtspreken en al de zonden veroordelen en de duisternis vernietigen..., maar... *dit vernietigend oordeel is al op Golgotha gevallen*. Jezus heeft dat oordeel gedragen.

Nee, God heeft niets van Zijn boosheid over de wereld ingeslikt..., God heeft in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid geen millimeter toegegeven aan het kwaad op deze wereld..., maar Hij heeft het kwaad *Zelf* willen dragen voor ons..., willen wegdragen... door Jezus Christus, Hij voor ons gekruisigd. Aan het kruis van Golgotha zien wij Gods

gerechtigheid... en Gods liefde. Gods woede en Gods ontferming... Gods heiligheid... en Gods genade... En als dat bij elkaar komt..., dan is dat als dynamiet..., zo krachtig..., zo alles veranderend.

Luther werd hier zo gelukkig van! Gods gerechtigheid, dat was dus geen eis waaraan wij moesten voldoen, terwijl wij daar helemaal aan kunnen voldoen... Gods gerechtigheid, Gods recht..., dat was *dat God Zelf orde op zaken zal stellen in deze wereld... orde op zaken zal stellen en in ons eigen leven.* ... Dat God recht zal brengen..., dat God het kwaad niet duldt, en al helemaal niet onder het tapijt veegt..., dat God de duisternis zal vernietigen..., Luther kwam tot de ontdekking: *dat heeft God Zelf alles gekost... zoveel gekost, dat ik er niets aan hoef toe te voegen... En mij wordt gevraagd om dit met een gelovig hart aan te nemen.*

Het Evangelie is een kracht van God, is Gods dynamiet, tot redding... voor ieder die gelooft..., want de gerechtigheid wordt daarin bekend gemaakt: Gods gerechtigheid, Gods verlangen naar recht, naar zuiverheid, dat Hem uiteindelijk alles heeft gekost op Golgotha..., Gods gerechtigheid wordt in het Evangelie bekend gemaakt...

'Uit geloof tot geloof', zegt Paulus in een bijzin... Dat is: uiteindelijk gaat het er enkel en alleen om, om dit te geloven. Geloof, geloof en nog eens geloof. Zoals geschreven staat (in het Oude Testament, in Habakuk 2): de rechtvaardige zal uit het geloof leven.

God Zelf zet mij – ik die onderuit was gegaan met al mijn zonden, schuld, schaamte – God zet mij weer recht op mijn voeten. Hij noemt mij rechtvaardig. Ik mag in de rechte verhouding tot Hem staan. Het mag goed zijn tussen ons. Door het geloof. Door Jezus alleen.

Deze worsteling die Luther met het geloof had, wordt vaak tegen het licht gehouden van de donkere Middeleeuwen. De Middeleeuwen: een tijd waarin de pest zijn duizenden versloeg..., waarin ziekte, armoede, oorlog en dood aan de orde van de dag waren..., in deze tijd was er grote angst voor het oordeel van God. Uit deze tijd stammen ook veel schilderijen over het laatste oordeel, schilderijen waarop Christus als Rechter staat afgebeeld en er rechts of onder op het schilderij allemaal sadistische duiveltjes de zondaars pijnigen. Logisch dat Luther het als een bevrijding zag dat die grote Rechter van hemel en aarde onze Redder blijkt te zijn! Heerlijk dat je dus niet afhankelijk bent van de priesters..., niet van de afluithandel..., niet van Maria en de andere heiligen, niet van je eigen prestaties, maar dat Jezus de Redder blijkt te zijn, die het eeuwige leven geeft! Typisch Middeleeuws..., of... heeft dit dynamiet in onze tijd nog enige kracht..., of heeft het zijn kracht verloren?

Ik ben soms bang dat wij zijn zoals die heel slimme jongen die voor zijn tentamen het hele antwoord uit zijn hoofd had geleerd. Maar hij had zich zo geconcentreerd op het antwoord, dat hij tijdens het tentamen niet meer wist bij welke vraag dit antwoord hoorde. Het antwoord is Jezus, zo ontdekte Luther. Nu, dat antwoord kennen wij, Jezus kennen wij nog steeds. Wij zingen over Hem. Wij praten over Hem. De Naam van Jezus houden wij hoog in de kerk. Maar Jezus is het antwoord op die vraag van Luther, de vraag die luidt: *hoe krijg ik een genadig God?* Hoe kan ik voor God rechtvaardig komen te staan? Hoe kan ik gered worden? Hoe ga ik niet verloren? ... Herken je die vraag? Want ja: als je gered mag worden door Jezus, dan liep je blijkbaar ook de kans om verloren te gaan. Als je een nieuw leven mag ontvangen door Hem, dan liep je waarschijnlijk ook de kans om voorgoed dood te zijn.

Jezus is niet slechts het medicijn waardoor je jezelf weer wat vrolijker en vrijer mag voelen ondanks alle narigheid in deze wereld..., Jezus is niet slechts het middel waardoor je niet zoveel last meer hoeft te hebben van je angsten en je zorgen en je wat beter met jezelf overweg kan... Jezus is de Middelaar, Hij is het antwoord op Gods vraag aan ons, Gods vraag naar recht en gerechtigheid, waar God deze wereld uiteindelijk op zal oordelen. Het Evangelie over Jezus is niet

slechts een bemoedigend verhaal dat je helpt, dat je troost en waar je een stukje liefde in vindt..., hoe zoetsappig wordt er soms over Jezus en over geloof in Jezus gesproken..., nee *het Evangelie van Jezus is volgens Paulus dynamiet onder je leven*: je hele leven wordt opgeblazen..., er blijft niets meer van over... maar wat een geweldig nieuw leven mag je door Jezus vervolgens ontvangen: in rechte verhouding tot, rechtvaardig voor God.

Kunt u die ernst van Paulus... en dat hevig zoeken van Luther begrijpen? Begrijp jij waarom ook jij een totale ommekeer, bekering, die totale verandering in je leven nodig hebt? Ik ga je niet bang maken met die Middeleeuwse plaatjes over het laatste oordeel, waar Jezus straks ook over jouw leven zal oordelen. Maar ik wil je wel vragen: als je naar jezelf kijkt...: hoe loopt je leven nu? En waar loopt je leven op uit, denk je? Sta je zuiver tegenover God? Is je leven volkomen aan God, je Schepper toegewijd? Of zie je ook vaak die oppervlakkigheid bij jezelf? Dat misschien wel willen, maar vaak toch niet aan toekomen... Als ik diep bij mijzelf naar binnenkijk hè, dan zie ik heel veel wat er eigenlijk niet in mijn hart en in mijn gevoelsleven thuishoort: zoveel bezig met mijn eigen ik..., zoveel waar je door meegenomen wordt..., zoveel oppervlakkigheid soms..., soms zo weinig verlangen naar God en naar Gods toekomst..., soms zoveel uiterlijke schijn, ook als het je geloof betreft..., soms zoveel duisternis..., zoveel vragen en twijfels ook... soms zulke vastgeroeste patronen... en tekort schieten in liefde voor medemensen, voor het leven op deze wereld. Hoe mooi God mij heeft gemaakt, om samen met Hem, met je medemensen en met jezelf in harmonie, vrede, shalom te leven... en wat een wirwar, wat een chaos het soms in je binnenleven is geworden. Van buiten ziet het er misschien nog best allemaal goed uit hoor! Glimlach op je gezicht en gewoon meedoen. Maar van binnen...: dat streven..., dat gevangen zitten..., dat steeds-weer-jezelf-tegenkomen in je zwakten..., je zorgen..., je ongeduld..., je wantrouwen..., je dwarsheid soms...

Wij hebben het in de kerk vaak over andere dingen: over groei in je geloof, hoe je praktisch christen kunt zijn..., over dat God altijd bij je is en voor je zorgt, dat je niet bang hoeft te zijn... En het Evangelie heeft ook echt al deze mooie aspecten van het geloof in zich..., maar de kern van Paulus boodschap was een andere en Luther heeft dat met veel graafwerk weer naar boven gehaald: *jij en ik hebben redding nodig..., verandering..., bekering..., vernieuwing... een totaal nieuw leven....*

Maar wat een bevrijding! Wij hoeven niet verder te graven in onze ziel. God legt er dynamiet onder. Dynamiet is gevaarlijk. Alles wat verstopt zat, alles wat verborgen was, komt door de kracht van dat dynamiet naar boven... uiterst pijnlijk misschien... maar wat heerlijk en heilzaam: mijn hele levensproject mag nieuw beginnen. Jezus heeft redding gebracht. Mij met al mijn zwakten, zonden en zoeken gered. Mijn eeuwige redding is zeker! En die eeuwige heerlijke toekomst mag nu al zijn glans over mijn leven laten schijnen, want ik mag nu al leven van Gods aanvaarding, bescherming, liefde en genade... hoe de weg op aarde ook zal kunnen gaan.

De rechtvaardige zal uit het geloof leven. Ja, *leven!* Door het geloof in Jezus mag ik rechtvaardig zijn. In rechte verhouding tot God. En niets, niemand, zal mij van de liefde van God in Christus kunnen scheiden, zegt Paulus. Ik mag uit het geloof leven! Wat een geweldige verandering in je leven. Wat een kracht! 'Want van U is de kracht! ... Wat kan daar in mijn leven nog tegenop? Ik mag een nieuw leven ontvangen. Een dynamisch leven, vol dynamiet, vol van kracht, de kracht van het Evangelie. Ja, door Jezus alleen.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 010 210 89 71 // dekruijf@live.nl